

JYX

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Eskelinen, Teppo

Title: Tieteen ja politiikan suhteesta

Year: 2018

Version: Published version

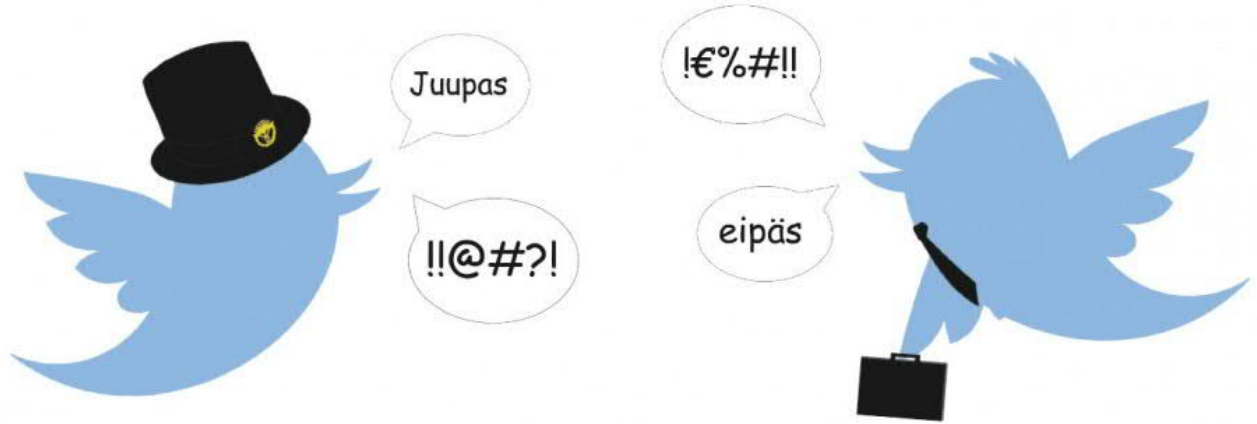
Copyright: © Voima Kustannus, 2018.

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Eskelinen, T. Tieteen ja politiikan suhteesta. Voima, (3), 39.
<http://voima.fi/artikkeli/2018/tieteen-politiikan-suhteesta/>

voima

KOLUMNII
JULKAISTU HUHTIKUU 9, 2018 12:57 AM
KIRJOITTANUT VOIMA

TIETEEN JA POLITIIKAN SUHTEESTA

EPÄVARMEMMAKSI käyvässä maailmassa tarve luottaa joihinkin peruskallioihin korostuu. Hyvä esimerkki on tiede. Tieteen ajatellaan tuottavan objektiivista tai ainakin huolellisen julkisen kritiikin läpikäynyttä ja mahdollisimman arvovapaa-ta tietoa.

Kaikesta nykyisestä kokeilukulttuurista ja managerihenkisyydestä huolimatta politiikassa peräänkuulutetaan jatkuvasti tutkimukseen perustuvaa päätöksentekoa. Tämä esitetään järkevänä ja vakaana toimintana, jota eturyhmäajattelu ei pääse sotkemaan.

Monet tutkijat toki huomauttavat aiheellisesti, että poliittiset tahtotilat jyräävät herkästi tutkimustulokset. Silti tutkimukseen perustuvan politiikan ihanne on laajasti tunnistettu ja omaksuttu.

USKO SIIHEN, että tutkimukseen perustuvan päätöksenteon myötä oltaisiin siirtymässä ”politiikasta” ”tietoon”, on pitkälti illuusiota. Yhteiskuntaan kuuluu aina intressien, näkökulmien ja maailmankatsomusten konflikti. Poliitiikka ei siis katoa, mutta saa uusia muotoja ja tiloja.

Politiikan tilan muuttuminen ei tarkoita ainoastaan sitä, missä asioissa asiantuntijoita kuunnellaan ja milloin annetaan ”poliittisen tahtotilan” ratkaista. Tätäkin olenaisempaa on konfliktien rakentuminen yhteiskuntatieteen sisäisiksi.

Tällaisten kamppailujen keskiössä on erityisesti taloustiede. Tämä johtuu pitkälti op-pialan vaikutusvaltaisuudesta. Talous on nyky-yhteiskuntien jonkinlainen ”ensimmäinen oikeutusperuste”. Kun erilaiset näkökohdat ovat vastakkain, talouden näkökulma saa useimmiten etusijan. Taloustieteilijät käyttävätkin huomattavaa asiantuntijavaltaa sekä päätöksenteossa että julkisuudessa.

Taloustieteen ratkaisut ovat myös usein päättäjille mukavia. Taloustiede pystyy paketoimaan monimutkaisia yhteiskunnallisia ongelmia optimointikysymyksiksi. Päätöksentekijät voivat ajatella taloustieteen suosituksia yksinkertaistuksina, mutta omaksuvat helposti käyttökelpoiseen muotoon tuotettua tietoa.

Taloustiede on lisäksi metodologisesti erittäin yksinäinen ja eristynyt muista yhteiskuntatieteistä. Näin se myös puolustaa omaa erityisasemaansa.

Todellisuudessa kyse on kuitenkin vain yhdestä taloustieteen koulukunnasta. Muut koulukunnat ovat vähemmän matemaattisia ja eksakteja ja lähempänä yhteiskuntatiedettä. Kysymys legitiimistä talousasiantuntijuudesta onkin myös kysymys taloustieteen identiteetistä.

Hegemoniseen asemaan päässyt ryhmä tai tiedontuotannon muoto joutuu luonnollisesti jatkuvasti puolustamaan asemaansa. Onkin kiinnostava kysymys, miten ja missä se tapahtuu.

Sivustomme käyttää evästeitä. Oletamme että hyväksyt ne.

OK

LUE LISÄÄ

keskustelua käydään usein julkisuudessa. Erityisesti sosiaalisen median ”tilapäisistä julkisuuksista” on tullut keskeinen areena kamppailuille siitä, kuka saa edustaa ”talousasiantuntemusta”.

Taloustieteilijöiden asiantuntija-aseman puolustajana esiintyy akateemisten taloustieteilijöiden lisäksi laajempi ”ajatusyhteisö”. Tällaista väljää yhteisöä ei yhdistä niinkään akateeminen status vaan tietty poliittinen maailmankuva. Taloustieteen maailmankuvan keskiössä ovat ennen kaikkea kilpailulliset markkinat ja niihin liittyvä tasapainousko.

Kyse ei siis ole ”puhtaasta” tieteestä, sillä asiantuntijuuspuhe on väline tietyn maailmankuvan edistämiseen. Tai toisin sanoen: mitä enemmän tutkijoiden asiantuntijavalta korostuu, sitä enemmän halu käyttää valtaa asiantuntijana saa ulkotieteellisiä piirteitä.

TIETEELLINEN TIEDONTUOTANTO on monessa mielessä äärimmäisen tärkeää. On kuitenkin yhtä lailla tärkeää huomata ideaalin rajat.

Taloustieteellisten ratkaisujen korostuessa politiikka esitetään entistä useammin joukkona näennäisteknisiä, yksittäisiä optimointiongelmia. Onneksi yhteiskuntatiede on todellisuudessa paljon kiinnostavampaa.

Tieteeseen luotettaessa kannattaakin luottaa paitsi tuotettuun tietoon ja politiikka-suosituksiin myös tieteen moniäänisyyteen, monimenetelmäisyyteen ja ihanteeseen paradigmojen yli katsomisesta. Hyvä yhteiskuntatiede tarvitsee runsaasti metodologisia perinteitä heijastamaan yhteiskuntaan väistämättä kuuluvia konflikteja.

Kirjoittaja on filosofi ja yhteiskuntatieteiden tohtori.

Kommentoiti Facebookissa

0 kommenttia

Lajitteluperuste: **Vanhin**

Lisää kommentti...

[Facebookin kommenttilaajennus](#)

Sinua saattaa kiinnostaa myös:

Sivustomme käyttää evästeitä. Oletamme että hyväksyt ne.

OK

LUE LISÄÄ

Rahaa tyhjästä

Englannin keskuspankki myönsi tässä hiljattain, että pankit luovat rahaa tyhjästä. Vallankumouksellista austerity-politiikalta meni pohja, kirjoitti David Graeber Guardianissa. Eihän tässä...

Korkmanin talous-ABC

Sixten Korkmanin kirjassa utopia jää talouden katveeseen.

Härkästen metsästäjät

Lehdistö ei kirjoita tarpeeksi politiikan sisällöistä, sanoo mediatutkija Juha Herkman

20e

TILAA NYT!

À ROUTE COUTURE

POLITIIKKA

TIEDE

Sivustomme käyttää evästeitä. Oletamme että hyväksyt ne.

OK

LUE LISÄÄ